

usurpaverint tanquam suam ipserum, alij prius, alij posterius. Vidimus in Pythagora, 28. Januar. à n. 13. & 2. Octobr. n. 12. Jurè Kircher. in Panth. Hebræor. astruit, abominationes cunctarum nationum provenisse ab Ægyptiorum superstitionibus.

DIES VIII. MARTIJ.

VIII. Id. 1 **G**Rad. 18. Solis in Piscibus, in quo Corona Ariadne oritur Ovid.

V. 453.

Ovid. Protinus aspicias venienti nocte coronam Gnosida: Theseo crimine facta Dea est.

Corona. Hebræis & Arabibus dicitur Corona sinistra contra Rotam Ixionis, coronam Australem, de quibus Isag. August. à n. 21. & Decembr. n. 30. Kircher. d. cap. 6. Hygin. Poetic. Astron. n. 4. & 6. & German. Casar, d. n. 3.

Germ. Clara Ariadna propius stant signa corona. Cæl. Milvius apparet Græcia. Plin. De illo in Isag. Mensis, n. 10. Corona matutind occultatur. Aquarum de celo pluvies. Ptol. Præcedens ala sinistra Virginis vespere oritur. Junctin. K. A. Astruit Ricciolus in Almagest. hac in die, ann. ante Christ. 720. Lunæ spectabile deliquium. Duo equites consigentes. Sphær. Arab.

2 Hoccine die signatur à Reuclino ex Genes. 11. à 2. principium Turris Babel: at unde scit? Noë interfuisse ædificationi, autumat hic Abulens. at juxta Rabbinos & Joseph. 1. Antiq. cap. 5. Princeps hujus cogitationis vastæ (quando quidem ad duo millia passuum jam assurrexerat moles; & juxta Hieronym. in Isai. 14. ad quatuor millia) dicitur Nemrod. In monumento recordia sua atque stupiditatis (subdit Briet. ann. 1878. homines insanos 43. annos possisse, credit Cedrenus. Nos cogitemus de Deo melius; & asseramus, non esse passum tandiù tam multos insanire (Nihilominus tamen signat annos 24.) A Deo momento temporis interruptum est opus, oblitterato in plerisque omnibus nativo idiomate, linguisque 72. inter superbos illos ridiculosque latomos distributis. Ita volentes nolentes ab se invicem recesserunt, subblato linguæ commercio, effusque per universum orbem terrarum, varia regna, variasque nationes consecerunt. Turris illa Babel dicta est, ventisque discussa & afflata fulminibus, hodie etiam nunc in suis ruderibus durare perhibetur: & homines magna voluisse, sed Deum magna potuisse, loquitur. Tunc, cum lingua inter illos varia, procellis ac fulminibus turrim subversam; asserit Sibylla apud Joseph. quò

Principium turris Babel.

Quoto tempore erecta?

dudum. Eius tertia pars conflagravit igne cœlesti, tertia absorpta est, reliqua permansit in monumentum impietatis humane & ultionis divine. Rabb. Abrah. in Myrrha fascicul. Ædificatores nomina sua scripserunt in lapidibus, asserit Tharg. Jerosolymit. additque Samariticum loc. cit. Erigamus turrim celorum usque fines se extendentem, & scribamus nomina nostra in eis, & faciamus in medio ejus adorationis locum, & simulacrum, in cuius manibus sit gladius. Adifis Kircher. in Obelisc. Pamphil. lib. 2. cap. 10. & hic die 18. n. 21. Turris, quam divisionis filij ædificari coeperant (ait Benjamin. in Itinerar. pag. 71.) longitudo in fundamento duo fere miliaria continet, murorum verò latitudo 240. cubitorum est. Ubi verò latissima, 100. cannas continet. Inter denarum cannarum spatia via sunt in spirarum formam, per totum ædificium producta; quibus conscensus e supremo loco agri conspiciuntur ad miliaria viginti. Ædificium hoc igni de celo quondam tactum, atque ad insima usque excessum est. In hac confusione Deum tantum linguas matrices condidisse, asserit Genebrard. ann. 1758. ibique inventum fuisse Abraham, cum esset 48. ann. & anno decimo ante mortem Noë. Ita etiam Seder-Olam, cap. 1. quod quidem falsum: equidem Abraham natus 33. ann. post mortem illius, qui adinstar Christi mundum servavit in ligno. Vid. Turfelin. Briet. Petavium, Alexandr. Natal. & Torriell.

Fulminibus delecta in rudera.

Proposita ædificatium.

An in fabrica affuit Abraham.

Ædificatur Babylon.

Visio Rubi ardentis.

3 Anno sequent. Babylon ædificatur & rude primum orbis imperium à Nemrod: apud exteros à Belo. Vide Petav. de Doctrin. tempor. lib. 9. à cap. 12. quia de causâ ibi magnificum templum erectum, de quo 5. Novembr. Cui placuerit de Babylone historia, adeat Herodot. lib. 1. à n. 53. Diodor. Sicul. lib. 2. n. 68. Strabon. lib. 16. à n. 3. Pomp. Mellam 1. cap. 11. Solin. cap. 60. Plin. lib. 6. cap. 16. Justin. Histor. lib. 1. Curt. lib. 5. cap. 1. Orosium 2. cap. 6. Euseb. 9. de Prapar. Evangel. cap. 4. Interpretes sacros in Jerem. 50. & 51. Tom. 6. T. 6. à n. 35. & T. 10. à n. 34.

4 Hodie incepit visio rubi ardentis, sed illæsi; siquidem per septem dies continuos locutus est cum Moysè Dominus, uti effutit Seder-Olam. cap. 5. Perpende Rabbinorum fulcrum. Ex verbis intelligi potest. Dixit Moyses ad Dominum: Obsecro Domine, non sum eloquens & ab heri & nudius tertius, & ex quo locutus es ad servum tuum. Nam Nudius tertius tres dies exhibet

tres

tres autem junctiones & & &, tres alios, qui juncti diei quo cum Moysè loquebatur, septem efficiunt. Erat autem Agni Paschalis hora: nam eum preparabant ad 15. Nisan; quo tempore anno proximè sequenti egressi sunt Israelite de Ægypto. Nenia. Vid. d. 14. n. 2. Quò non pervenit horum amentia? Ausi sunt dicere, Deum tres primas horas diei infumere in lectione legis Judaicæ: & Moysen, cum aliquando ascendisset in cœlum, eum invenisse scribentem accentus in Scriptura sacra. Talmud Tract. 1. distinct. 14. & 6. distinct. 5. Præclara capita! Plaga nona tenebrarum hodie inflicta Ægyptijs. Peler. disput. 12. n. 69. ex Exod. 10. 22. & Joseph. 2. Antiq. cap. 5. Triduo perstitere, adeo cæcæ; ut nec ignibus dissiparentur: deinde demones, vel foeda & horribilia simulacra, quæ dicuntur Persona tristes (Sapient. 11. 13. & 17. 4.) discurrebant per tenebras, quorum horrore multi Ægyptiorum exanimati. Consule Lorin. hic.

Plaga 9. Ægypti, tenebræ, & quales.

Aaron fungitur Sacerdotio.

Ignis de celo absumpsit holocaustum.

Urim & Thumim, Sardonix sacra.

Cognitio litærationis in sacrificijs.

Ignis sacer perpetuus.

5 Anno sequenti die octavo erectionis Tabernaculi oblatio Gamalielis Principis tribus Manasse in dedicatione, eisdem munusculis, quibus alij tribuum primates. Numer. 7. 54. Solemnior præ cunctis functio; quia die octavo ab erectione Tabernaculi (cum per dies septem antea act Aaron cum filiis suis intrò manerent ex die initiationis) primitias Summi Pontificatus exercuit. Levit. 8. à 32. Hoc enim die peracto sacrificio, & ab Aarone benedicto populo, ritu quo præscribitur Numer. 6. 23. apparuit gloria Domini, id est, ignis de celo descendens, devoravit holocaustum & adipem. Levit. 9. à 1. & Joseph. 3. Antiq. cap. 9. Sic agrestur litatum, dum miraculo sacrificium singulariter comprobabatur acceptum: at utcumque per Urim & Thumim, etiam Joseph. d. asserat: Ex lapillis enim quos Pontifex in humeris gestabat (Sardoniches erant) mirabatur alter: quoties litatum esset, is qui dextrum humerum occupabat: tantumque fulgorem emittebat; ut procul etiam intuentibus conspiceretur, idque præter naturam suam & consuetudinem: quod certe admiracionem meretur apud omnes. Vid. dicta Tom. 4. T. 3. n. 15. & T. 11. D. 2. n. 1.

6 De igne sacro dicemus iterum 25. Novembr. n. 3. De igne qui hodie in altare Holocaustorum descendit, dicitur Levit. 6. 12. Ignis in altari semper ardebit. Nutriti debebat à Sacerdotibus desiccatis lignis, qui quidem in altari permansit usque in Babylonicam captivitatem. 2. Machab. 1. 19. Riber. de Templ. 5. cap. 17. & Adrichom. Ann. 2454. Proprietates hujus ignis usque Tom. 1. Ephem.

in infaniam fingunt R. Salomon, & R. Moyses Maimonides. Tradunt, illo victimas absumente, apparere faciem Leonis, non posse aquis extinguì, non indigere nutrimento, servari in pannis coccinis, & alia figmenta. Apage recutitos. Abulensis hic arbitratur ignem hunc coelestem evanuisse post diem octavum; quia non legitur, quòd per 38. ann. sequentes, sacrificaverint filij Israel. Fallitur, uti clarebit 25. Novembr. ipso illo die Elisabeth filia Aminadab (de qua Exod. 6. 23.) affecta in Israel quatuor insignibus gaudijs, & uno luctu (inquit Seder-Ol. cap. 7.) nam Levir ejus erat Rex, maritus Pontifex Sacerdotum maximus, frater Princeps, filij Cardinales, secundum Pontificatus gradum obtinentes. Quidam addunt, nepotem ipsius unctum etiam fuisse ad bellum, nempe Phineen. At duos filios suos igne coelesti concrematis luxit.

Ejus proprietates.

Elisabeth uxor Aaronis felix.

Mors filiorum Aaronis.

Propter illam jejuniu inter Hebræos.

7 Accidit ergo quod Nadab & Abiu, seniores & digniores Aaronis summi Sacerdotis filij, cum vellent pro gratiarum actione ministerij sui primitias mittere, adolendo incensum super altare Thymiamatis, quorum erat manus (Exod. 30. 8. 20.) arripere thuribula, ad altare Holocaustorum iuspena, ut ea incenso implentes ingrederentur Sanctuarium: at cum ignem sacrum in ea transferre deberent; sumpsert prophanum, qui erat in atrio ad coquendas carnes pacificorum, & quem ad usus domesticos habuerant totis septem diebus consecrationis, quibus de Tabernaculo non exierunt: minime audentes accedere ad altare Holocaustorum, in quo recens ignis faceret, vel propter incuriam, vel propter cogitatum in ipsa reverentia irreverentiam. Unde egressus ignis ab altari Holocaustorum, antequam pervenirent ad altare Thymiamatis, vestibus intactis, devoravit utrumque, qui mortui sunt in atrio Sancti: hoc est, Moriamur coram Domino. Levit. 10. à 1. Propter horum interitum jejuniu quotannis in Israel. Scaliger, Leonard. Mar. & Genebrard. in Kalend. Hebr. & Judaic. Rabbinici dicunt, igne absumptos propter temulentiam, causam tanti erroris: ideoque subinde, v. 8. dicitur: Vinum & omne quod inebriare potest, non bibetis tu & filij tui, quando intratis in Tabernaculum Testimonij; ne moriamini. sup. p. 2. n. 10. 11.

8 Hac in die coepit jure sacrificium: alia etiam sacrificia votiva vel spontanea, cum oblatione primitiarum & decimarum ministris Sanctuarij. Seder-Olam, d. num. 5. Sequentibus diebus per Moysen promulgatio facta est diversarum legum contentarum à cap. 11. Levitic. in finem usque. Eodem die

Ggg 2

post

Expiatur templum.

post 770. ann. regnante Ezechia, cuius pater religionem à templo eliminat, purificato jam vestibulo sacræ domus; ingressi sunt Sacerdotes templi Domini porticum, expiaveruntque totum templum. 2. Paralip. 29. à 17. Etiam hodie præfigitur dedicatio templi Zorobabel; de qua 3. Februar. n. 1. Gislândis non indicat diem; sed tantum dedicationem factam astruit tempore verno.

9 Decretam ab Herode priusquam moreretur (ut etiam post mortem exerceret tyrannidem) carnificinum nobiliorum Heræorum, quoniam cunctorum de ejus interitu cogitabat tripudium. Octavo Nisan, dicit Reuclin. sed fallitur, ut relatam, 8. Februar. n. 8. & 28. n. 10. Historiam refert Joseph. 17. Antiquit. 8. cap. Postquam Jerichuntem, desperatâ salute, & tot adhibitis medicamentis, reverius est; ex omni Judæa Principes & primores nobilium, sub pœna capitis ibi congregari præcepit: quo facto cunctos in Circo, seu hippodromo clausit, asserens lætitiæ populi gentis Judææ suam mortem futuram. Unde dixit Salomæ sorori suæ & marito Alexiæ; Commentum se, quo præclarissime suum epitafium celebraretur: deponere à suis; ut cum ultimum exhalasset spiritum, eos statim qui clausi tenebantur, necari juberent. Ita neminem futurum in universa Judæa, atque in omni domo, cui mors ejus esset illachrymabilis; cum universis domesticis lucis hereditatem dereliquisset, qui dum suorum deplorant necem, juxta Regi viderentur persolvere; atque in publicorum lætitiâ votorum, domesticis doloribus impeditur. Idem Egesipp. 1. de Excid. cap. 45. Mentita est iniquitas sibi; quippe illud monstrum defunctum, verum prætermisum crudele decretum, uti diximus, 28. Februar. num. 11.

Christi gesta.

10 Anno Christ. 32. suscitatur à mortuis Jairi filia; sed antequam Christus perveniret in domum Archisynagogi; curavit foeminam à fluxu sanguinis (quæ quidem, ut inquit Ambros. in Proverb. cap. 5. erat Martha, soror Magdalenæ & Lazari) eoque die duos cæcos illuminavit; & dæmonem mutum expulit; quibus signis stupebant universi: ex Matth. 9. Alapid. in Chronotax. n. 19. Baron. Ann. 32. Marian. à n. 5. & Adrichom. Ann. 33. quo etiam à Reufnero in Diar. objicitur forma orandi, præfixa à Salvatore.

Martha hæmorrhœi.

11 Multa dicuntur de hæmorrhœiâ, cujus profluvium sanguinis compescuit Christus; cum hujus vestis fimbriam tetigisset ægra. Miraculum patratum Capharnaum, sed illa civis erat Cæsariæ Philippi, olim

Dan (ubi collocatum idolum Michæ, uti dicitur, 14. Septembr. n. 2.) & prius Lais. Judic. 18. 29. ad radicem montis Libani, quò Fontes Jor & Dan miscentur. Hic illa grata, ut tanti miraculi peristeret monumentum, trophæum suis sumptibus erexit insigne. Pro foribus enim domus illius (infit Euseb. 7. Histor. cap. 14.) gneam mulieris effigiem, genibus flexis, & manibus instar supplicantis, in anteriorem partem extensis, super editum lapidem collocatam. Huic è regione viri erectam imaginem, ex eadem materia constatam, vestitu ad talos demisso, decenter ornatam, & manum mulieri porrigentem, ad cujus pedes in ipsa basi peregrinam quamdam & inusitatam herbam: quam quidem, ubi ad anei vestitus fimbriam excreverit, morbi cujusque generis medicandi, vim & facultatem habere. Hanc statuam, effigiem Jesu exprimere dicunt; quàm ad nostram usque atatem manentem, ipsi ad eam civitatem profecti, oculis cernebamus. Idem Nicephor. 6. Histor. Eccles. cap. 15. Maluend. 3. de Anti-Christ. cap. 8. Damascen. Orat. de Imaginib. Adrichom. in Neptal. n. 37. & Alapid. in Matth. 16. 13. sequens Theophylact. in Matth. 9. & in Marc. 5. licet Bodinus irideat hujusmodi prodigium in Histor. Method. cap. 4. in quem valide, quò dudum, invehitur Maluend.

Imago anea Salvatoris.

Herba Saluatoris mirabilis.

12 Hoc prodigij monumentum extitit usque in tempora Juliani Apostatæ, de quo Adrichom. & Alapid. d. ex Sozomeno, 5. Histor. Eccles. cap. 20. dicunt; livore ductum præfatam Salvatoris statuam è basi dejecisse, & ejus loco suam erexit aude ter & impudenter: quam quidem fulmen de cælo periecit, capite unâ cum collo dejecto, humique in opprobrium deixo. Quapropter fideles frâgmina imaginis Salvatoris in Ecclesia servata custodierunt. Eadem Nicephor. lib. 10. cap. 30. & Histor. Tripart. lib. 6. cap. 41.

Deicitur à Juliano Apostata, & sua sufficitur.

13 Foeminam hanc non fuisse Martham, sed Verënicen teu Veronicam, quæ Christo in Calvarium eunti, ad ludorem sanguinemque tergendum præbuit capitis velamen, in quo Salvator vultus sui effigiem impressit; dicunt nonnulli ex Nicodemi Evangelio, incertę fidei. Videtis Alapid. in Marc. 5. 25. & Matth. 27. 32. Baron. Ann. Christi. 34. n. 116. Marian. Scot. Ann. 39. Adrichom. in Jerusalem, n. 44. & 118. Saligniac. Tom. 8. cap. 7. Flav. Dexter, Ann. 48. n. 2. Veronice (inquit) sancta mulier à Gallia Romam venit, ibique divino relicto vultu, miraculis clara migravit ad Dominum; quam dicunt à Christo sanatam è sanguinis

Veronica hæmorrhœi.

Que fuerit?

fluxu. Francisc. Bivar. hic, ex Actis s. Martialis. Antonin. 1. p. Histor. titul. 6. cap. 25. §. 7. & Vincent. Belvacens. in Histor. specul. alleit: Familiarem & præcordialem amicam fuisse Beata Virginis.

Quid arte dæmonis fiebat in foribus fontibus.

14 In eadem Cæsarea arte dæmonis, qui sumia Dei, quotannis in congregatione aquarum fontium Jordanis, fiebat embolium, quo victima projecta in aquas à Gentilium sacerdotibus, statim à cunctorum aspectu evanescibat, quodam die Ethnica felicitatis. Unde in sacrificium undique gentes confluebant, admiratione stupefactæ. Verum præfente S. Astyrio, vel Asterio (de quo Martyrolog. Rom. Mart. 3.) fraus dæmonis & fallacia deprehensæ: equidem suis precibus, repente victima absorpta super aquas enatavit. Euseb. lib. 7. d. cap. 14. à quo Nicephor. d. lib. 6. à cap. 13.

Hercules Victor.

15 Romæ sacra Herculi Victori. Non illi sat cognomen invidi, ut pridie notavimus, n. 20. & additum stemma Victoris, quo honoratus à Jove patre propter victoriam de gigantibus, ad quorum pugnam vocatus à Dijs, etsi esset homo (Vid. 18. Febr. n. 19.) communicato Victoris titulo, eò quod titulo Victoris inter Deos duntaxat Jupiter plauderetur; de quo die, 2. n. 11. & 13. April. Placet nonnullis ita Herculem & Jovem vocari, quia in Olympicis uterque pugnavit & victor extitit. Postquam plures labores exantlavit, hostesque devicit, ex spolijs Elidis certamina Jovi Olympico instituit, quæ extunc appellata Olympica, uti dicemus fusè 16. Jun. à n. 16. omneque volentes ipse prior in certamen provocavit. Natal. Comes, 7. Mytholog. 1. qui, lib. 5. cap. 1. præmittit: Id ubi Hercules instituit; dicitur, omnes volentes ad palastram provocasse: quo nemo cum prodire aude-ret, fama est Jovem in palastram conversum, cum Hercule fuisse colluctatum. Cum pugna diu anceps fuisset; Jupiter qui esset, se ostendit, atque ita id certamen Jovi gratum fuisse, creditum est. Gyrard. in Hercul. n. 4. Jovem (ait) in athletica formam mutatum, cum Hercule in palastram descendisse, diuque ambobus certantibus, cum anceps & dubia victoria videretur; Jovem tandem se filio manifestasse. Cum duo certarent, victor uterque fuit. Hinc utrique nomen Victoris; cum quo titulo Romæ Herculis aedes. Hæc limina victor Alcides subjicit: ait Virgil. 8. Æneid. v. 362.

Jupiter Victor.

Simul in Olympicis comediunt, & victor uterque.

16 Varro, 4. Divinar. ex quo Gyrard. Syntagm. 10. n. 25. Victorem dicit Herculem, eò quod omne animalium genus vice-

rit; gemebundaque refert Juno in Herculi. Alceses apud Senec. à v. 30. Roma autem Victoris Herculis aedes duæ sunt: una ad portam trigeminam, altera in foro Boario. P. Victor, de Urb. Regionib. & Marlian. in Epitom. lib. 4. cap. 6. Mafurius, & Macrobi. 3. Saturnal. cap. 7. causam ædis hujus attribuunt victoriæ & apparitioni Herculis. M. Octavius Herennius prima adolescentie lanugine tibicen, postquam arti sua diffusus est, instituit mercaturam: & bene re gesta, decimam Herculi profanavit non solvens (inquit ille, 1. Memorabilium) postea verò cum navigans hoc idem ageret, à prædonibus circumventus fortissime pugnavit & victor recessit. Hunc in somnis Hercules admonuit, docuitque sua opera servatum: cui Octavius, impetrato à Magistratibus loco, ædem sacravit, & Signum Victoremque incisis litteris appellavit. Dedit ergo epitheton Deo, quo & argumentum verum victoriarum Herculis, & commemoratio nova historis, quæ recentis Romano sacro causam dedit, contineretur. Hæc domus Herculei sacri. Macrobi. & La-Zerd. in loc. Virgil. cit. Simul cum Herculis Signo statuam Octavij Herennij ibi fuisse collocatam, dicit Gyrard. d. addens: Victorem Herculem positum ab Evandro in foro Boario, qui triumphalis dice-retur. Idem etiam ibid. n. 30. sumpsitque ex Plinio, scribente lib. 34. cap. 7. Hercules ab Evandro sacraus in foro Boario, qui triumphalis vocatur, atque per triumphos vestitur habitu triumphali. Præmissimus Prolog. Galeat. §. 8. n. 14.

Alceses se- vet vel of- fensus, na- de Victor dictus.

Statua Octavij Herennij.

Hercules Triumphalis.

Foro Boarium.

Ara Maxima.

Ovid.

17 Forum Boarium dictum à bove æreo ibi sito, dum Romulus pomerium urbis aratro signavit; refert Tacit. Igitur à foro Boario (inquit, 12. Annal. cap. 24.) ubi æream Tauri simulacrum aspeximus, sulcus designandi oppidi coepit, ut magnam Hercules aram amplecteremur. Alij dicunt, eodem loco quo extructum templum, immolatum Herculi ab Evandro bovem: unde cum post ibi forum, dictum est Forum Boarium. Servius, in illud Virgil. d. v. 360. Pauperis Evandri: Hæc illum regia cepit. Ovidius verò ab Alcide Jovi canit bovem immolatum, propter partam victoriam de Caco recuperatis bobus, qua de causa & ille victor, & Ara dicta Maxima. Ita 1. Fastor. à v. 579. succinit:

Immolat ex illis taurum tibi Jupiter unum Victor, & Evandrum rusticolasque vocat: Constituitque sibi, quæ Maxima dicitur ara, Hic ubi pars urbis de bove nomen habet.

Hoc in foro gladiatorum munus primum Romæ datum, atque sanguine pluisse; ait Marlian. in Topograph. Rom. cap. 54. & Plin.

In Herculis templo, nec musca, nec canis.

Plin. lib. 10. cap. 29. Roma in aedem Herculis, qua in foro Boario, nec musca nec canes intrant. Tempori Xysti IV. in ultimo angulo fori Boarii reperta est ara Maxima, & effosa area Herculis statua: quae omnia delata sunt in Capitolium, & in atrio domus Conservatorum collocata, ut videntur. Pompon. Laetus, Marlian. 4. cap. 55. & Paul. Marf. in loc. cit. Ovid. qui quidem, mendax in vaticinio inventus, dum praecinit:

Idem.

Hanc aram luco statuit, quae Maxima semper dicitur vobis, & erit quae Maxima semper. Duntaxat verum vaticinium, destructis siue sepultis ara Maxima & Herculis Victoris simulacro. Ita igitur canis & musca nequibat in aedem ingredi, ut Romani buccinabantur; asserente etiam Solino, cap. 2. Sacellum Herculis in foro Boario est, in quo argumenta convivij lata majestatis ipsius remanent: nam divinitus illud neque canibus, neque muscis ingressus est. Myagrum Deum dicitur imprecatur, cum viscerationem sacrificij libaret: clavam vero in aditu reliquisse; cujus olfatu refugerent canes, ad usque nunc durat. Nonnulli Victorem arbitrantur, eod quod coegerit Phocbada respondere Delphis, surrepta tripode; de quo 10. August.

Deus Myagrus.

Stata Mater.

18. Eodem die facta Stata Matri. Plutarch. de Dieb. & Cornel. Labeo in Fastis. De haccine Dea Pompon. Festus, lib. 17. Stata Matri (ait) simulacrum in foro colebatur, postquam id collustravit; ne lapides igne corrumpentur, qui plurimus ibi fiebat nocturno tempore. Magna pars populi in suos quisquis vicis retulerunt ejus Deae cultum. Idem Gyrard. Syntagm. 1. n. 100. & Marlian. d. cap. 42. Consula sane verba, quae idem explicat in Epitom. lib. 3. cap. 19. Stata Matri Deae simulacrum (infit) in foro constitutum est. Hanc Deam qui colebant, ejus lapides igni comburi non posse, hinc conjectabantur; quod ad ejus statuam, cum ignes, praesertim nocte, crebri fierent; neque deleteretur tamen. Hanc enim illi vim inesse dixerunt; inde in omnibus fere plateis coli coepit, ara & sacellum extructa: in cujus foro etiam templum Veneris Genitricis; ante quod Caesaris statua constituta, cometam in capite gerens. Videbimus, 25. Septembr. Hoc templum vovit Veneri Caesar ante pugnam Pharsalicam, potitusque victoria in foro suo erexit, spolia ex hostibus dedicavit; ut thoracem de margaritis Britannicis. Dio, lib. 43. & Appian. lib. 2. de Bell. civil.

Venus Genitrix & statua Caesaris.

Idem.

19. Eodem die fiebat lustratio exercitus (sicut die 10. Classis maritimae) in decretam

à Senatu expeditionem per Consules. Alexand. Neapol. 5. cap. 27. Fusè de lustratione agunt Gyrard. Syntagm. 17. Natal. Comes, 1. Mytholog. à cap. 14. & Halicarnass. 4. Roman. Antiquit. n. 25. Exercitus Romanus armatus centuriatis comitijs lustrari solitus. Unde inquit: Perfecto censu, à Tulio Rege omnes cives jussi sunt armari, adesse in campo Martio; ibi instructos in sua quemque centuria equites, pedites, velites lustravit Rex Solitaurilibus. Hostia ter circumducta circum exercitum, Marti macatae sunt. Idem Tit. Liv. lib. 1. sect. 91. plusque dicemus 27. Octobri in Suoveraurilia, praeter dicta, 1. Februar. n. 12. in Amburbijs. Lustratio ergo exercitus refertur cum omni ritu à Cicerone, 1. de Divination. & Plutarch. in M. Bruto. Neapolitanus, quod dudum: Quod si exercitus lustrandus esset (infit) is instructus, procedente sue, aut hirco, ovis & tauro, in Campo Martio lustrabatur, armatosque milites, pedites equitesque lauro coronatos, rem divinum & lustrale sacrificium facere oportebat sub dio; ut fuit Servio institutum, qui hoc lustrationis genus invenit primus: quem diem Armilustrium nuncupant; in quo id magnopere servatur, ut qui hostias ducunt, eligantur bonis nominibus; inde certa omnia & felices successus toto exercitui captantes. Mansit institutum, ut quum exercitus & castra lustrantur, triticum militibus pro cujusque contubernio daretur, & singulis drachma, muneraque & donativum, vataque in proximum lustrum exolvenda Duces promitterent. Dum dicitur Armilustrum non intelligendum de sacris quae fiebant 24. April. sed tantum situs, seu ambitus lustrum, ubi currebant, & circumferebatur pompa totius exercitus: maxime quia ludi per triduum fiebant, post exercitus lustrationem. Varro, 4. Linguae Latin. Totum desumptum à Macedonibus, ut infra videbimus. n. 22.

Lustratio exercitus apud Romanos.

Ritus.

Pompa & munera.

20. Ibidem ann. V. C. 360. sine pugna, sed ex justitiae victoria plaudentibus inimicis, triumphavit de se, de dolo ac hostibus M. Furius Camillus; qui innumera trophaea virtutis & militiae reliquit patriae, ut vidimus. Hercul. Ciofan. in 3. Fastor. Ovid. Missus est, cum militum esset tribunus, ut Falerios obsideret; & primo impetu hujus urbis cives Faliscos victos intra muros inclusit: ac civitas facile capi non poterat, commeatu & fortibus viris plena: sed tandem tandem fors fortunam in Camilli potestatem devenit. Perfidus ludimagister pueros sibi commissos, ex muris quasi laxationis animi gratia educens, ad castra Roma-

Facinus egregium erga hostes pro justitia Furij Camilli.

no.

norum perduxit, & Camillo uti captivos tradidit. De perfidia Dux bonus obstupuit; sed pro justitia, fideque etiam hostibus servanda, ut non circumventionem sed virtute bellica, esset illustris victoria, Camillus proditorem nudatum, vincit post terga manibus à pueris ieductis acriter verberatum, in urbem Faliscorum remisit. Quod quidem spectaculum ita cives urbis movit; ut ejus se virtuti dederent, qui valide armis restiterant: rati sub tali Duce, sanctitate florente, atque studio justitiae, dedititiam servitutem esse floridissimam, nobiliorem libertatem. Valer. Maxim. 6. cap. 5. n. 1. Front. 4. cap. 1. L. Flor. 1. cap. 22. Tunc magis plausus, quam si triumphasset: ait Tit. Liv. 5. à sect. 80.

Ejus triumphus sine pugna.

Mors Camilli.

Lustratio exercitus apud Macedones.

21. Plausum, in eo fusè refert Plutarch. Ad excubias Romanorum (ait) ludimagister accessit, seque & pueros tradidit, ducique ad Camillum jussit. Adductus & in medio constitutus, puerorum magistrum se esse dixit, & studio gratificandi Camillum hos adducere; ut Falerios illi per pueros traderet. Indignum Camillo visum; dixitque: Neque tantopere victoria experenda est; ut non fugienda sint officia, quae per scelus ac malitiam offeruntur.

Magnum enim imperatorem sua virtutis, non alienae improbitatis fiducia convenit bellum gerere. Hac postquam dixit, lictoribus mandavit, ut proditori vestes diriperent, manusque in tergum revincerent, pueris autem virgas flagellaque darent; quibus eum ferientes in urbem compellerent. Jam oppidanos, ut primum proditos se à magistro senserant; luctus tanta calamitatis occupaverat: virique illustres & mulieres ad muros & portas temere discurrebant; dum pueri magistrum adduceres, affuere, Camillum servatorem suum Deumque & parentem invocantes. Itaque non parentibus modo puerorum, sed & reliquis civibus hoc videntibus admirati, legatis ad Camillum missis deditionem fecerunt, &c. Idem Cornel. Nepos, de Viris illust. n. 23. Abhinc ann. 29. ejus contigit mors. Turfelin. & Briet. Postquam aedem Concordiae dedicavit (quae facta inter plebem & Senatum electione primi Consulis plebeij) anno aetatis 82. finem vitae fecit: sed cujus mors majorem Romanis, quam reliquorum qui illa peste perierunt, dolorem attulit. Plutarch. d.

22. In Macedonia lustratio exercitus. Meurs. Grac. feriat. Aptius diem figit, quam Gyrard. ut vidimus, 8. Januar. n. 19. Ibi ritum praemisimus ex Curtio. Aliter refert Tit. Liv. 40. à section. 12. Fortè (inquit) lustrandi exercitus venit tempus; cujus solemne

est tale: Caput mediae canis praecisa, & prior pars ad dexteram cum extis, posterior ad levam via ponitur. Inter hanc divisam hostiam copiae armatae traducuntur. Praefertur primo agmini arma insignia omnium ab ultima origine Macedoniae Regum: deinde Rex ipse cum liberis sequitur: proxima est regia cohors, custodesque corporis: postremò agmen Macedonum caetera multitudo claudit. Mos erat lustrationis, sacro peracto, exercitum decurrere, & divisas bisariam, duas acies concurrere in simulacrum pugnae. Regij juvenes duces ei ludicro certamini dari. Convivium eo die sodalium, qui simul decurrerant, uterque habuit, &c. Idem apud Alex. Neapolit. 5. cap. 27. & Joan. Freinshem. in Curt. lib. 10. cap. 9. Lustrationem exercitus apud Persas, maxime furentem Xerxe, ingratoque hospite, videbimus, d. 24. n. 22. Signavinus, 1. Februar. n. 5.

Anius quis?

23. Hac die celebritas in Delo insula propter filias Anij in columbas conversas. K. Grac. & Theopompus, lib. 17. Haec acceperunt ab Apolline in pompa Bacchi (de qua 2. Septembr.) gratiam convertendi in oleum, frumentum & vinum, quicquid tangerent: qua de causa Graeci ad Trojam, cum fame periret exercitus, coegerunt Anium Deli Regem, ut in castra mitteret filias ad copiarum commeatum. Ibi ergo manserunt, cuncta exercitui famelico suppeditantes: in quarum portentum, ut memoria permaneret, Deli in templo Latonae, illae cultae sub specie columbarum; quoniam in has aves sunt conversae. Natal. Comes, in 13. Metamorph. Ovid. fab. 4. ubi Vates:

Ejus filiae in columbas mutatae.

Dives erat usus in illis. Summa mali nota est pennas sumpsere, tuaque conjugis in volucres niveas abiere columbas. In segetem Laticeque; meri baccamque; Minerva Transformabantur.

Ovid.

Idem refert Nonnius in Delo, Tabul. 17. Goltz. in Insul. Graeciae: & Iacius Tzetzes ad Lycophront. Alij dicunt, duas ex illis ab Apolline in Delum deductas; tertiam vero post Trojae excidium, cum Aenea Lavinium navigasse, uti indicavimus, 15. Februar. n. 19. Aliter narrat Rhodigin. 7. cap. 15. quem videlis, ex Pherecide.

Abundantia imago.

24. Non secus pingi solebat Abundantiae imago. Foemina scilicet recumbens viti, tribus plenis spicis ad pedes, & gestans in manu olivam. De Alexandria Aegypti, orbis promptuario, ait Hemelar. in Aur. numismat. Tabul. 19. spica, vitis & vas fructibus plenum, cui incumbit, denotant felicitatem & amonem copiam. Alia exhibitae, 17. Februar. n. 14. Herba dicta Latax, ejusdem esse.

Latax herba.